

I

PRESAGIS DE TEMPESTA

Una brisa fresca i reconfortant es va colar, juganera, per entre els tranquils carrerons de la petita localitat costanera de Cullera aquell vespre. Es tractava d'un corrent d'aire subtil i capritxós, que de cap manera no podria haver mescut ni tan sols el nom de vent però que, no obstant això, sí que va contribuir a suavitzar el rigor d'un maig que ja s'acabava. La brisa va arissar la superfície i va arrancar bromera i diminutes gotes d'aigua salada d'un mar que ara tornava, sans i estalvis, els pescadors que havien estat tot el dia mesurant contra ell les seves forces per portar a les seves cases un dia més de manteniment. També es va estendre per entre els sembrats, acariciant els cossos assaonats i cremats pel sol dels llauradors, amb el toc precís i reparador d'un màgic bàlsam reconstituent. Va traçar espirals de suau encara que intricada geometria davant de les portes de fusta de les humils cases de la vila i, allà on va trobar finestres obertes, va allargar màgicament els dits perquè la seva modesta presència inundés, no obstant això, fins a l'últim racó. La mateixa brisa acriaturada i antulladissa va tractar de compartir, tot i que sense permís, els jocs i les rialles dels

nens que s'escarotaven despreocupadament pels carrers, aliens —i indiferents— a la qüestió de si les seves maldats provocaven l'alegria dels pobletans o posaven en seriosos compromisos les seves virtuoses paciències. Nens i ancians, nobles i humils, esforçats pares de família i ganduls captaires amb poca cosa o res per emportar-se a la boca, sacrificades mestresses de casa que des de la sortida del sol batallaven per tirar endavant una llar davant de l'adversitat, soldats i bergants, amants i enemics, savis i bojós. Herois i monstres. En una ostentació de silenciosa encara que indefectible equanimitat, la brisa va dansar al seu voltant i els va embolicar completament.

A tots ells.

Als tossals pròxims al far, un lloc que oferia unes vistes privilegiades de tota la badia de Cullera, incloent-hi l'Estany, al sud, i la impressionant desembocadura del riu Xúquer, aquella mateixa brisa burlanera i inquieta es barallava amb els escarotats cabells del jove Bernat Ripoll, que, no obstant això, semblava no prestar ni la més mínima atenció a la contesa que tenia lloc sobre el seu cap. Potser va ser per aquella aparent indiferència que la brisa va semblar doblar els seus esforços i encarar-se no sols als cabells del noi, sinó també a les encartonades pàgines de l'enorme llibre que tenia sobre els genolls i que escrutava amb reverència i avidesa. En Bernat es va aferrar encara amb més força al preat volum, com si la proximitat física l'ajudés a penetrar en les meravelles que aquell tom esgrogueït, d'elegant i ornada cal·ligrafia, podia fer-li descobrir.

De sobte va percebre una estirada ferma —molt més ferma del que havien estat els càndids i ingenus intents de la brisa— i va veure el volum sortir volant per damunt del seu cap, alhora que una veu coneguda el sorprenia des de darrere seu.

—Es pot saber què fas aquí tot sol, bestiola rara?

En Bernat es va girar, torbat. Encara que el timbre de veu ja havia delatat qui era el seu sigil·lós i bromista visitant, la veritat era que encara havia de tenir els inconfusibles senyals del sobresalt impresos al rostre, una cosa que va provocar l'esclat de rialla per part del nouvingut, que no era un altre que el seu amic, l'eixerit —alguns haurien dit avalotador— Miquel Font.

—Mare meva! —va dir aquest, entre riallades—. Hauries de veure't la cara!

—Què vols? —va respondre en Bernat, tractant de mostrar una certa dignitat—. Quasi em mates de l'ensurt. Tens sort que la impressió no m'hagi empès a saltar sobre teu, disposat a vendre cara la meva vida.

—Tu? —La reacció escèptica d'en Miquel deixava ben clar com veia de poc factible una reacció així per part d'en Bernat—. Sí, és clar. I tu tens sort que jo no sigui un ós salvatge. A aquestes hores no quedarien de tu ni les ungles.

—No hi ha óssos salvatges a Cullera, inculte.

—Doncs una rabosa. D'això, no diràs que no n'hi ha, oi?

—Sí —va admetre en Bernat, com qui admetia un pecat davant del confessor—. De raboses, sí que n'hi ha.

En Miquel va somriure satisfet, com si acabés de guanyar alguna espècie de torneig. El sol del vespre es reflectia en

els seus abundants cabells rossos i en els seus ulls clars, quasi sempre entretancats en una carassa burlanera.

Era difícil concebre una parella d'amics més diferent, tant pel que feia al físic com al caràcter. En Miquel era alt i decidit, de belles faccions. A més, feia gala d'una atrevida intrepidesa adornada amb certa quantitat de desvergonyiment, cosa que, sens dubte, contribuïa a fer d'ell el tipus de persona que atreia les mirades de les noies del poble i provocava en la resta de nois una admiració imprecisament tacada d'enveja. Al seu costat, el bo d'en Bernat semblava fins i tot més menut i més grassonet, més retret i tancat en si mateix i en els voluminosos llibres que sovint solien veure's a les seves mans.

L'últim d'aquests, per cert, ara era en mans del rufià del seu amic, que hi jugava distretament. En Bernat va creure que ja era hora de recuperar el seu preat tresor.

—Bé, ja m'has espantat. Ha estat molt divertit, sí. Per partir-se. Ara, sisplau, me'l tornes?

—El què? Això? —va preguntar en Miquel, allargant una mica més el moment i provocant una mica més d'irritació al seu amic—. Què és?

—És un llibre —va replicar en Bernat, tractant de traure-l'hi de les mans, sense èxit.

—Ja sé que és un llibre. I també sé que no és teu. D'on l'has tret?

—A tu què t'importa? —va replicar en Bernat, desafidor.

En Miquel el va apuntar amb el dit índex de la mà dreta mentre amb l'esquerra sostenia el llibre que a en Bernat

li resultaria impossible agafar. En Bernat sabia que no podria obtenir res d'en Miquel per la força, així que va decidir donar-se per vençut.

—Me l'ha deixat fra Onofre, el sacerdot.

—Fra Onofre? A canvi de què? —va preguntar en Miquel, apuntant un somriure perspicaç i maliciós.

—Com que a canvi de què? —La mateixa insinuació que acabava de fer el seu amic li va resultar ofensiva, així que simplement va decidir obviar-la—. A canvi de res. Simplement me l'ha deixat.

—Ningú no fa res a canvi de res. Hauries de saber-ho.

—No —va corregir en Bernat—; tu no fas res a canvi de res. Et sorprendria saber el que la gent fa de forma altruista.

—De forma *altru...* què? —va preguntar en Miquel, arrugant l'entrecella.

—Altruista. És el que es diu quan no esperes recompensa. Encara que tu no saps què és això: no has fet res altruista en la teva vida.

—Com que no? Et vaig salvar la vida fa dos anys, te'n recordes? Això no va ser de forma... —en Miquel va haver de titubejar una mica abans d'acabar la frase— *alturista?*

La simple menció de l'episodi que havia suposat el punt d'inici de la seva amistat, unida a les dificultats de dicció per part del seu amic, va aconseguir arrancar un somriure a en Bernat, que es va deixar portar per l'impuls de precisar.

—Respecte a això —va dir, adoptant un posat docte—, i ja que ets tu qui traus el tema, permet-me fer-te un parell d'importants puntualitzacions. Primer: encara que sí que és cert que em vas defensar quan aquells bergants d'en Vicenç Llorca i els seus camarades es divertien a costa meva, cosa que saps que agraeixo i agrairé profundament fins al límit del que és possible, i encara a risc que les meves paraules em facin semblar ingrát, és de llei indicar que considero exagerat dir que em vas salvar la vida, ja que, segons experiències prèvies i semblants, estic segur que l'assumpte s'hauria saldat, com a màxim, amb un ull morat o, en el pitjor dels casos, amb una altra dent trencada.

—D'acord, doncs llavors deixem-ho que vaig salvar els teus ulls o la teva dentadura, *alturísticament*.

En Bernat va haver de contenir-se per no esclatar a riure.

—I segon —va continuar—, em veig obligat a dir, i no t'atreviràs a negar-ho, que la teva motivació per intervenir en tan lamentable succés es va deure menys a una sincera preocupació per la meva persona que no pas a les ganes de deixar en evidència en Llorca...

—Que, per cert, segueix tan insuportable com sempre —va apuntar en Miquel.

—...però, sobretot, a l'afany de quedar com un heroi davant dels ulls de la teva reverenciada Maria, que va ser qui va sol·licitar la teva participació directa en els fets i de qui rotundament sí que esperaves una recompensa a canvi.

El comentari va aconseguir fer que els ulls d'en Miquel centellegessin amb una brillantor d'encís.

—I quina recompensa que va ser! Saps que, aquell dia, la Maria i jo ens vam fer el primer petó?

—I tant que ho sé. Jo i la meitat de la població de Cullera. Els que tenen ulls, almenys.

La brillantor en els ulls d'en Miquel es va accentuar encara més. El noi no va poder evitar que un sospir s'escapés dels seus llavis.

—Per tant, i sense ànim de furgar en l'assumpte, considero que queda prou provat que la teva intervenció en aquell succés, arran del qual, a més, em veig obligat a suportar diàriament les teves bromes i burles, les quals, permet-me afegir, fan gala d'un humor discutible, pot ser qualificada de moltes coses, però clarament no d'*altruista* —i en Bernat va remarcar cada una de les síl·labes d'aquella última paraula.

—Per l'amor de Déu, Bernat —va exclamar en Miquel, aclaparat per la recarregada oratòria del seu amic quan feia allargar més del compte les bromes—. És que no pots parlar com una persona normal?

Novament, en Bernat va actuar com si no hagués sentit el comentari.

—I ara, amic meu —va dir—, em tornes el meu llibre?

—No és teu. Tu mateix ho acabes de dir. És el llibre del capellà.

En Bernat va clavar en el seu amic una mirada que feia que les paraules sobressin. En Miquel va moure el cap, donant-se per vençut.

—Ets un autèntic avorriment —va dir, al mateix temps que tornava el llibre a en Bernat—. Ho saps, veritat?